

MAGDALENA LAZAREK**Uniwersytet Szczeciński****NOWA WARTOŚĆ KREDYTU – KREDYTY PROEKOLOGICZNE****1. Wprowadzenie**

Niektóre banki udzielają niskooprocentowanych kredytów przeznaczonych do realizowania przedsięwzięć, które mają służyć ochronie środowiska – nazywamy je kredytami proekologicznymi. Kredyty proekologiczne charakteryzują się preferencyjnym – niższym niż rynkowe – oprocentowaniem. Mogą z nich korzystać zarówno osoby fizyczne, jak i przedsiębiorcy czy samorządy. Środki pozyskane można przeznaczyć na zrealizowanie inwestycji o charakterze ekologicznym. Kredyty proekologiczne pozwalają więc np. na finansowanie budowy oczyszczalni ścieków, przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych budynku (docieplenie, wymiana stolarki okiennej, nowa sieć centralnego ogrzewania) i zainstalowanie odnawialnych źródeł energii (pompy ciepłe czy kolektory słoneczne). pieniądze z kredytu można przeznaczyć także na zakup urządzeń i wyrobów, które mają służyć ochronie środowiska.

2. Nakłady na ochronę środowiska – metodologia zagadnienia

Poziom nakładów na ochronę środowiska (tj. nakładów na środki trwałe i kosztów bieżących w sektorze publicznym, gospodarczym, usług ochrony środowiska oraz gospodarstw domowych) zwiększył się z 39,9 mld zł w 2000 r. do 45,4 mld zł w 2009 r., natomiast ich udział w PKB zmniejszył się odpowiednio z 4,5 % do 3,4%. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wzrosły z poziomu 6,5 mld zł w 2000 roku do poziomu 10,7 mld zł w 2009 r., tj. o 64,6%. Od kilku lat udział środków własnych inwestorów oscyluje wokół 50,0% ogólnych nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska. Inwestycje te są w znaczący sposób finansowane przy pomocy banku.¹

Szczególnym instrumentem finansowym są kredyty preferencyjne, łączące środki pochodzące z rynku bankowego ze środkami donatorów, dysponujących funduszami przeznaczonymi na ochronę środowiska. Takie połączenie stwarza rodzaj dźwigni finansowej, pomnażającej dostępne fundusze i spełniającej rolę stymulatora rynku inwestycji proekologicznych. Kredyty preferencyjne charakteryzują się niższym w stosunku do rynkowego oprocentowaniem, możliwością uzyskania karencji w spłacie kapitału, dostosowaniem warunków kredytu do specyfiki inwestycji.²

¹ www.gus.gov.pl

² *Informacje prasowe z BOŚ Bank S.A.*

3. Uzyskanie kredytu proekologicznego

Chętnych do udzielania kredytów na inwestycje proekologiczne stale przybywa. Liderami w tym zakresie są: Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, PKO Bank Polski, BRE Bank S.A.

Szczególnie szeroką gamę kredytów proekologicznych oferuje Bank Ochrony Środowiska S.A. BOŚ S.A. współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami związanymi z ochroną środowiska, i tak na przykład:

- kredyty na zadania objęte priorytetami regionalnymi udzielane są we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- kredyty na zakup i montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska – w porozumieniu z dystrybutorami tych urządzeń,
- na termomodernizację budynków - kredyty udzielane są w formule ustawy o wspieraniu przedsięwzięć termo modernizacyjnych;
- na przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie agroturystyki na terenach wiejskich - we współpracy z Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej (EFRWP);
- na zbiorowe zaopatrzenie w wodę wsi i miast do 20 tys. mieszkańców - również we współpracy z EFRWP.

4. Rodzaje udzielonego wsparcia

Przedstawione poniżej możliwości wsparcia jakie występują w ofercie BOŚ S.A są tylko przykładowymi, nie jest to cała oferta jaką posiada Bank. Zaprezentowane formy kredytowania są poglądowymi i nie zostały szczegółowo opisane, gdyż ta problematyka nie dotyczy treści przewodniej artykułu.

Kredyty preferencyjne w BOŚ S.A. z dopłatami do oprocentowania wnoszonymi przez NFOŚiGW

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił nowy instrument ekonomiczny jakim są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych na wskazane przez Narodowy Fundusz programy i przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych przeznaczonych na pokrycie kosztów przedsięwzięcia udzielane są na zasadach określonych w poszczególnych Programach Priorytetowych. Programy Priorytetowe określają również m.in. budżet programu, wysokość dopłat, terminy składania wniosków oraz szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć.³

Kredyty na realizację przedsięwzięć energooszczędnych⁴

- Inwestycje prowadzące do ograniczenia zużycia energii elektrycznej, a w tym:
- wymiana i/lub modernizacja, w tym rozbudowa, oświetlenia ulicznego,
 - wymiana i/lub modernizacja oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego obiektów użyteczności publicznej, przemysłowych, usługowych itp.,
 - wymiana przemysłowych silników elektrycznych,

³ www.bosbank.pl

⁴ www.bosbank.pl

- wymiana i/lub modernizacja dźwigów, w tym dźwigów osobowych w budynkach mieszkalnych,
- modernizacja technologii na mniej energochłonną,
- wykorzystanie energooszczędnych wyrobów i urządzeń w nowych instalacjach,
- inne przedsięwzięcia służące oszczędności energii elektrycznej,

Kredyty termomodernizacyjne i remontowe⁵

Podstawową korzyścią kredytów termomodernizacyjnych i remontowych jest możliwość uzyskania pomocy finansowej dla Inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne, remontowe oraz remonty budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Pomoc ta zwana odpowiednio:

- premią termomodernizacyjną,
- premią remontową,
- premią kompensacyjną

stanowi źródło spłaty części kredytu zaciągniętego na realizację przedsięwzięcia lub remontu.

5. Inwestycje zrealizowane oraz ich efekty rzeczowe i ekologiczne

Pośród inwestycji w ochronie środowiska, współfinansowanych przez BOŚ S.A., w I kwartale 2011 r. zakończono i przekazano do użytkowania 349 zadań o wartości kosztorysowej 25,3 mln zł. Udział kredytów BOŚ S.A. w kosztach zrealizowanych inwestycji wyniósł 60,2%.

Tabela 1. Kwota kredytów i wartość zadań zakończonych w I kw. 2011 r. dofinansowanych przez BOŚ S.A.⁶ [tys. zł].

Rodzaj kredytu	Ochrona atmosfery		Ochrona wód i gospodarka wodna		Ochrona powierzchni ziemi		Razem	
	kwota kredytu	wartość zadań	kwota kredytu	wartość zadań	kwota kredytu	wartość zadań	kwota kredytu	wartość zadań
Z dopłatami NFOŚiGW *	2 893	2 965					2 893	2 965
Z dopłatami WFOŚiGW	5 626	7 304	79	100	1 228	1 785	6 932	9 189
Ze środków WFOŚiGW	1 026	1 218	11	12			1 036	1 230

⁵ Udzielane zgodnie z ustawą o wspieraniu termomodernizacji i remontów z dnia 21 listopada 2008 r. (Dz. U. Nr 223, poz. 1459 z dnia 18 grudnia 2008 r.), związane z możliwością uzyskania premii termomodernizacyjnej, remontowej i kompensacyjnej.

⁶ Raport kwartalny 1/2011.

Komercyjne	4 001	9 114		350	2 763	4 351	11 878
Razem	13 545	20 602	89	112	1 578	4 548	15 213

*/ do kapitału na kolektory słoneczne

Źródło: Informacje z raportu kwartalnego nr 1/2011.

Największą grupę zakończonych przedsięwzięć inwestycyjnych stanowią zadania z dziedziny ochrony powietrza, w tym instalacje kolektorów słonecznych, termomodernizacja budynków oraz budowa niskoenergochłonnych budynków mieszkalnych.

Tabela 2. Wybrane efekty ekologiczne inwestycji dofinansowanych kredytami proekologicznymi, osiągnięte w I kwartale 2011 r.⁷

redukcja emisji pyłów	97 ton/rok
redukcja emisji dwutlenku siarki	46 ton/rok
redukcja emisji dwutlenku węgla	1 432 ton/rok
zmniejszenie zużycia i strat ciepła	3 810 GJ/rok
produkcja energii z OZE	887 MWh/rok

Źródło: Informacje z raportu kwartalnego nr 1/2011.

6. Dochodowość kredytów proekologicznych

Przychody z tytułu kredytów proekologicznych wyniosły na dzień 31.03.2011 r. łącznie 27,1 mln zł i wzrosły o 7% w stosunku do analogicznego okresu 2010 r.

Tabela 3. Przychody z tytułu kredytów proekologicznych [mln zł]

	Dynamika		
	I kw. 2010	I kw. 2011	I kw. 2011/ I kw. 2010
1	2	3	[3:2]
Finanse publiczne	13,4	14,2	106,0%
Klienci korporacyjni	9,9	10,3	104,0%
Klienci detaliczni	2,1	2,6	123,8%
RAZEM	25,4	27,1	106,7%

Źródło: Informacje z raportu kwartalnego nr 1/2011.

⁷ Raport kwartalny 1/2011.

Całkowity wynik Banku z tytułu współpracy z klientami korzystającymi z co najmniej jednego produktu proekologicznego wyniósł w I kwartale br. 12,7 mln zł, w tym wynikający z korzystania z innych produktów bankowych wyniósł 5,8 mln zł:

- klienci korporacyjni 3,8 mln zł
- finanse publiczne 1,5 mln zł
- klienci detaliczni 0,4 mln zł

Najwyższy dodatkowy wynik uzyskany został z tytułu współpracy z klientami korporacyjnymi.

Tabela 4. Wynik finansowy z tytułu kredytów proekologicznych [mln zł]

	Dynamika		
	I kw. 2010	I kw. 2011	I kw. 2011 / I kw. 2010
1	2	3	[3:2]
Finanse publiczne	1,6	2,2	137,5%
Klienci korporacyjni	1,1	3,4	309,1%
Klienci detaliczni	0,8	1,3	162,5%
RAZEM kredyty proekologiczne	3,5	6,9	197,1%

Źródło: Informacje z raportu kwartalnego nr 1/2011.

7. Podsumowanie

Na uzyskane wyniki w zakresie sprzedaży kredytów proekologicznych w 2011 r. będą miały wpływ:

- Kredyty proekologiczne udzielone w ramach konsorcjum bankowego na łączną kwotę 56,4 mln zł (52,3% ogólnej kwoty kredytów proekologicznych).
- Kredyty proekologiczne udzielane ze środków banków zagranicznych na łączną kwotę 24,0 mln zł (22,3% ogólnej kwoty kredytów proekologicznych). Kredyty te, stanowiące 72% ogólnej kwoty udzielonych kredytów z linii zagranicznych, finansowały głównie projekty realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i spółki komunalne.
- Kredyty Banku udzielone na komercyjnych warunkach w łącznej kwocie 13,1 mln zł, głównie dla uzupełnienia środków na realizację inwestycji z udziałem dotacji unijnych (12,2% ogólnej kwoty kredytów proekologicznych).
- Kredyty we współpracy z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w łącznej kwocie 8,5 mln zł (7,9% ogólnej kwoty kredytów proekologicznych). Bank współpracował w różnym zakresie z 16. Wojewódzkimi Funduszami, przy czym współpraca z WFOŚiGW w Toruniu (3,2 mln zł), Szczecinie (2,2 mln zł) i Warszawie (1,6 mln zł) przyniosła najlepsze efekty.

8. Literatura

- [1] bosbank.pl
- [2] dobre-kredyty.pl
- [3] ekologia-info.pl
- [4] Grzywacz J., *Podstawy bankowości. System kredyty i rozliczenia ryzyko i ocena banku marketingu*, Difin, Warszawa 2002, s. 204-219.
- [5] Iwanicz-Drozdowska M., *Zarządzanie finansowe bankiem. Wydanie II zmienione*, PWE, Warszawa 2010, s.125-133.
- [6] Szambelańczyk J., *Polski sektor bankowy w perspektywie roku 2030*, SGH, Warszawa 2010, s.150-194.
- [7] Raport nt Działalność proekologiczna Banku Ochrony Środowiska S.A. w zakresie finansowania inwestycji w ochronie środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z Narodowym i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- [8] wfosigw.pl

Streszczenie

Szczególnym instrumentem finansowym są kredyty preferencyjne, łączące środki pochodzące z rynku bankowego ze środkami donatorów, dysponujących funduszami przeznaczonymi na ochronę środowiska. Wykorzystanie kredytów proekologicznych daje możliwość korzystanie z preferencyjnych warunków – niższym niż rynkowe – oprocentowaniem. Mogą z nich korzystać zarówno osoby fizyczne, jak i przedsiębiorcy czy samorządy. Środki pozyskane są przeznaczane na zrealizowanie inwestycji o charakterze ekologicznym.

Słowa kluczowe: kredyty proekologiczne, wartość dochodowa kredytów proekologicznych, BOS Bank S.A.

NEW LOAN VALUE - GREEN LOANS

Summary

Particular financial instrument are preferential loans, combining the resources of the banking market with those donors, with committed funds for environmental protection. Use of environmental credits gives the possibility to benefit from preferential conditions - lower than the market - interest rates. Can benefit from both individuals, as and businesses or local governments. Funds raised are earmarked for completion of an environmental investment.

Keywords: green loans, green loans profitable value.

Translated by Magdalena Lazarek

MAGDALENA LAZAREK

Uniwersytet Szczeciński

e-mail: magda.lazarek@gmail.com